Raadsvoorstel

Onderwerp **Zaakid**	Noodopvang statushouders en asielzoekers (financieel) 2022-049943
Auteur	E. Loeters +31793468569 E.Loeters@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Directeur	E.C.R.H. Eijkelberg
Portefeuillehouder	Burgemeester Bezuijen
Medeverantwoordelijke(n)	Wethouder Paalvast Wethouder Ter Laak

Uiterste behandeldatum (+ reden)	
Programma(s)	Programma 7 Inrichting van de stad
Eerdere besluitvorming	Raadsmemo Afdoening motie 2110-03 (coördinatie vrijwilligers) en toezeggingen 524 (particuliere beveiliging) en 525 (communicatieplan) Raadsmemo Aanvullend memo vaststelling bestuursovereenkomst, d.d. 10 december 2021 Raadsmemo Afdoening toezegging 496 Veiligheidsplan, d.d. 9 december 2021 Raadsmemo Vaststelling bestuursovereenkomst COA, d.d. 9 december 2021 Raadsmemo Vergunningaanvraag COA, d.d. 11 november 2021 Raadsbesluit Wensen en bedenkingen noodopvang Raadsmemo Oproep opvang en huisvesting asielzoekers en Vergunninghouders, d.d. 30 september 2021 Raadsmemo Opvang en huisvesting asielzoekers en vergunninghouders, d.d. 6 september 2021
Samenvatting	Op 23 september 2021 heeft het college een verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) ontvangen om de leegstaande Penitentiaire Inrichting (PI) in Zoetermeer in te zetten voor noodopvang van statushouders en asielzoekers. Afspraken ten aanzien van de ingebruikname van de PI voor noodopvang zijn vastgelegd in een bestuursovereenkomst tussen de gemeente en het COA. De noodopvang is per 9 februari 2022 in gebruik genomen voor de duur van 1 jaar. De kosten die de gemeente maakt voor de noodopvang bedragen circa € 220.000,- voor 2022 en € 20.000,- voor 2023. Met het COA is afgesproken dat alle kosten die de gemeente Zoetermeer maakt voor de noodopvang worden vergoed. Met voorliggend raadsvoorstel wordt de gemeenteraad gevraagd in te stemmen met het opnemen van de kosten voor de noodopvang in de begroting en deze te dekken vanuit een daarvoor beschikbaar gestelde bijdrage van het Rijk die wordt vergoed via een

	decentralisatie-uitkering van de algemene uitkering van het gemeentefonds.
Bijlagen	1. Begrotingswijziging

Raadsbesluit (2022-049943)

Raadsvoorstel Noodopvang statushouders en asielzoekers (financieel)

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 juni 2022

besluit

1. Voor de kosten die voortvloeien uit de afgesloten bestuursovereenkomst met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) voor de noodopvang statushouders en asielzoekers in programma 2 in 2022 een budget van € 220.000,- en voor 2023 € 20.000,- beschikbaar te stellen.
2. De kosten genoemd onder beslispunt 1 te dekken vanuit een door het Ministerie van BZK beschikbaar te stellen decentralisatie-uitkering van de algemene uitkering van het gemeentefonds, onderdeel Faciliteitenbesluit opvangcentra asielzoekers en een bedrag van het COA voor voorlichting van in totaal € 240.000,- in 2022.
3. Het positieve resultaat over 2022 van € 20.000,- ten gunste te brengen van het begrotingssaldo en het negatieve resultaat over 2023 ten laste te brengen van het begrotingssaldo.
4. De uit dit besluit voortvloeiende begrotingswijziging vast te stellen.

Over dit besluit geen referendum mogelijk te maken omdat het gaat om de vaststelling en wijziging van de gemeentelijke begroting (artikel 1 lid 3 sub b Referendumverordening). Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 12 september 2022

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
Op 23 september 2021 heeft het college een verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) ontvangen om de leegstaande Penitentiaire Inrichting (PI) in Zoetermeer in te zetten voor noodopvang van statushouders en vluchtelingen. Afspraken ten aanzien van de ingebruikname van de PI voor noodopvang zijn vastgelegd in een bestuursovereenkomst tussen de gemeente en het COA. De noodopvang is per 9 februari 2022 in gebruik genomen voor de duur van 1 jaar.

Met het COA is afgesproken dat alle kosten die de gemeente Zoetermeer maakt voor de noodopvang worden vergoed.

Met voorliggend raadsvoorstel wordt de gemeenteraad gevraagd in te stemmen met het opnemen van een budget voor de kosten voor de noodopvang in de begroting en dit te dekken vanuit een daarvoor beschikbaar gestelde decentralisatie-uitkering van het Rijk en het COA.

Beoogd effect
De noodopvang in Zoetermeer levert een bijdrage aan de acute vraag naar extra opvangplaatsen voor vluchtelingen en statushouders in Nederland.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's
Argumenten
1.1 Voor het realiseren van de noodopvang worden kosten gemaakt
De gemeente maakt voor de noodopvang kosten voor onder andere projectmanagement, communicatie, juridisch advies, advies vanuit het Sociaal Domein en vanuit Veiligheid.

2.1 De kosten die de gemeente maakt worden gedekt door het COA (via het Faciliteitenbesluit Opvangcentra) en uitgekeerd in de septembercirculaire van het Ministerie van BZK.
Het COA vergoedt de gemaakte kosten op basis van de capaciteit en looptijd van de opvanglocatie en doet dit op grond van de afgesloten bestuursovereenkomst aan de hand van het Faciliteitenbesluit Opvangcentra (artikelen 3, 4 en gedeeltelijk 6). Daarnaast heeft het COA een vergoeding uitgekeerd voor extra voorbereidende werkzaamheden in de aanloopfase, zoals voor het organiseren van een informatiebijeenkomst voor omwonenden. De uitkering die voortvloeit uit het Faciliteitenbesluit zal door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) worden vergoed als decentralisatie-uitkering als onderdeel van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het Ministerie zal naar verwachting de vergoeding opnemen in de septembercirculaire 2022.

3.1 Door de verplichte wijze van verantwoording ontstaat een faseringsverschil in het begrotingsresultaat.
In 2022 is er een overschot van € 20.000,- en in 2023 een nadeel van € 20.000,-. Over de jaren heen is het saldo kostenneutraal.

4.1 Het budgetrecht ligt bij de raad.
De gemeenteraad is het bevoegd orgaan om het benodigde budget voor de noodopvang toe te kennen en op te nemen in de begroting.

Kanttekeningen

1.1 De kosten voor de gemeentelijke taken die voortvloeien uit de noodopvang zijn vooraf niet volledig bekend.

Ten aanzien van de noodopvang is de gemeente verantwoordelijk voor onder andere het garanderen van de openbare orde en veiligheid, de onderwijsvoorzieningen, de handhaving van de leerplicht, de publieke gezondheidszorg en de jeugdhulpverlening. Of hiervoor kosten ontstaan is situatieafhankelijk en hangt samen met de samenstelling van de opgevangen groep. Deze samenstelling verandert gedurende de periode van de opvang, omdat bewoners in- en uitstromen. Daarom zijn de exacte kosten niet vooraf te berekenen en is er een post 'gemeentelijke taken' voor opgenomen. De verwachting is dat deze post toereikend zal zijn.

1.2 De dekking vanuit het Faciliteitenbesluit is mogelijk niet toereikend.

Op basis van de ramingen van de kosten voor de noodopvang is de dekking vanuit het Faciliteitenbesluit voldoende om alle gemaakte kosten te dekken. Indien de gemeente onverhoopt meer kosten maakt dan waar de gemeente conform het Faciliteitenbesluit recht op heeft, garandeert het COA dat de gemeente er kostenneutraal uitkomt mits daar zowel vooraf als achteraf een deugdelijke prognose en onderbouwing (met accordering van COA) tegenover wordt gesteld. Indien de gemeente minder kosten maakt vindt er geen nadere verrekening plaats en komen de middelen ten gunste van het rekeningresultaat.

Financiën

De gemeentelijke kosten voor de noodopvang bedragen voor 2022 € 220.000,- en 2023 € 20.000,-. De kosten bestaan uit de gemeentelijk voorbereidings- en begeleidingskosten, bijkomende kosten gemaakt zoals voorlichtingskosten en de beveiligingskosten en kosten van gemeentelijke taken zoals onderwijs, gezondheidszorg en openbare orde en veiligheid.

De kosten worden gedekt vanuit een decentralisatie-uitkering van circa € 300.000,- die via de algemene uitkering van het gemeentefonds wordt verkregen en een vast bedrag van het COA van € 10.000,- voor extra voorbereidende werkzaamheden in de aanloopfase, zoals voor het organiseren van een informatiebijeenkomst. De opbrengsten bedragen hiermee circa € 310.000,-.

Omdat de voorbereidingsfase in 2021 is begonnen en de kosten van € 70.000,- zijn verantwoord in de jaarrekening 2021, resteert voor 2022 en 2023 een bedrag aan dekking van € 240.000,- (€ 310.000,- min € 70.000,-).

De decentralisatie-uitkering van € 300.000,- wordt in 2022 verwerkt in de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze wordt in de jaarrekening 2022 (verplicht) volledig verantwoord in het programma Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD). Door deze wijze van verantwoording ontstaat een verschil in fasering tussen de verantwoording van de inkomsten in 2022 (voordelig € 20.000,-) en 2023 (nadelig € 20.000,-). Over de jaren heen is het effect op de gemeentelijke exploitatie kostenneutraal.

Noodopvang asielzoekers			
	2022	**2023**	**Totaal**
Voorbereidingskosten	60.000	10.000	70.000
Voorlichtingskosten	10.000		10.000
Beveiligingskosten	10.000		10.000
Gemeentelijke taken	140.000	10.000	150.000
Subtotaal kosten	**220.000**	**20.000**	**240.000**
Nog te ontvangen post 2021	-70.000		-70.000
COA voorlichting	10.000		10.000
Decentralisatie uitkering*	300.000		300.000
Subtotaal opbrengsten	**240.000**	**-**	**240.000**
Exploitatieresultaat	20.000	-20.000	0

**de decentralisatie uitkering is in de begrotingswijziging administratief technisch als negatieve stelpost opgenomen onder de lasten in het programma OAD, dit is de gebruikelijke boekingsgang bij ramingen in de algemene uitkeringen. Het totaal van de uitgaven in de begrotingswijziging komt daardoor uit op -/- € 80.000, dit is € 220.000 min € 300.000. Bij de daadwerkelijke toekenning via de circulaires van het rijk wordt de stelpost tegen geboekt en als opbrengst opgenomen in de begroting.*

Controleprotocol
Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie
Niet van toepassing.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
Niet van toepassing.

Rapportage en evaluatie
Niet van toepassing.